

**Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә
укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган
муниципаль тур олимпиада биремнәре
2023-2024 уку елы, 10 нчы сыйныф**

**Олимпиадные задания муниципального тура по татарскому языку
для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке
(для изучающих татарский язык как государственный язык РТ).
2023-2024 учебный год, 10 класс**

*Время для выполнения заданий - 180 минут
Максимальный балл – 93*

1. Работа с рисунком (23 б.)

- Озаглавьте рисунок (2 б.).
- Опишите картину (6 -8 предложений, по 2 б. за каждое = макс. 16 б.).
- Напишите 5 прилагательные, передающие настроение солдата (5 б.).

2. Допиши окончания слов в предложениях (макс.-15 б.).

№	Предложения	Макс.к ол-во баллов - 15	Баллы
1.	Без... жирлэребез... бер... кешелэр моннан миллион ел чамасы элек килеп утырган... .	4	
2.	Бүген.. көн.. Татарстан – икътисади, фэнни һәм мәдәни үзәк.	2	
3.	Татарстан... чит... яшәүче милләттәшлэребез күңеллэрен... үз төбәклэрендәге моннар... саклый... .	5	
4.	Татарстан.. ел саен Фёдор Шаляпин исемдәге халыкара опера фестивал... үткэрел... .	3	
5.	Татарстан көнчыгыш иллэр белән мөнәсәбәтлэр... ныгыта.	1	

3. Поставь вопросы к выделенным словам (макс. -5 б.).

1. **Табиб** игътибарлы булырга, авыруның серен саклый белергә тиеш. 2. Табиб һөнәре – **игелекле** һөнәр. 3. Табиблар һәрнәрсә белән кызыксынып торалар, **белемнәрен** арттыралар. 4. Табиблар **ярдәм итәргә** һәрвакыт эзер була. 5. Табибның эше – авыруларның хәлен **әсиңеләйтү** һәм үлемнән **алып калу**.

№	Вопросы к выделенным словам	Макс.к ол-во баллов – 5 б.	Баллы
1.		1	
2.		1	
3.		1	
4.		1	
5.		1	

4. В какой последовательности необходимо поставить выражения, чтобы получилось предложение? (4 балла)

- А) акыл табылмас
- Ә) акыл белән
- Б) алтын табылса да
- В) алтын белән

- 1) Ә, Б, В, А
- 2) Б, А, В, Ә
- 3) А, В, Б, Ә
- 4) Б, Ә, А, В

5. В какой последовательности нужно расставить предложения, чтобы получился текст?(4 балла)

- А) Ул тормыш юлында укытучының нинди зур эш эшләвен тирәнрәк аңлый, күрә.
- Ә) Кеше картайган саен аның укытучысына мэхәббәте, хөрмәте дә арта бара.
- Б) һәрберсендә укытучының хезмәте бар, чөнки шунда эшләрүче кешеләрне укытучы тәрбияләгән.
- В) Тирә-якка бер күз сал, нинди гүзәл корылмалар, биналар, бакчалар, завод – фабрикалар!

- 1) Б, Ә, А, В
- 2) В, Ә, А, Б
- 3) Ә, А, В, Б
- 4) Ә, В, А, Б

6. Соотнесите фразеологизмы и их значениями с помощью стрелок (8 баллов).

дүрт куллап	шаккату
дүрт күз белән	бик сагынып
ике күзе дүрт булу	бик теләп
борын күтәрү	масаю
бер дигән	әллә кайчан
ике йөзле	ялагай
биш былтыр	бик шәп

7. Переведите на татарский язык и запишите (макс. -10 б).

1. Мы разве завтра в театр не идем. 2. Человек должен быть воспитанным. 3. Я на день рождение хочу пригласить своих друзей. 4. В этом году зима холодная, поэтому нужно помочь птицам. 5. Приготовив уроки, собрался на улицу.

№	Предложения	Баллы (макс.) (10)	Сумма (фактич.) ()
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

8. Какой ряд состоит из послелогов? (Макс.б. – 2)

- 1) өчен, белән, таба, өстендә
- 2) ләкин, әгәр, чөнки, һәм
- 3) минемчә, астыннан, янында, каршына

